

In memoriam Akbar Azizi

Beste vrienden,

Zo'n 3½ jaar geleden stond ik hier ook. Het was in de spannende tijd van de 36 gijzelaars uit Kamp Ashraf, die in hongerstaking waren en die zonder ingrijpen zouden sterven. Uit solidariteit met deze 36 gijzelaars gingen niet alleen Iraniërs in Kamp Ashraf in hongerstaking, maar ook elders in de wereld, ook hier in Den Haag. Ik heb enkelen van hen ontmoet en heb nog steeds een groot respect voor hen.

In die tijd was Ad Melkert nog de hoogste VN-vertegenwoordiger in Irak. Het is voor een groot deel aan zijn bemoeienis te danken dat de 36 gijzelaars uiteindelijk werden vrijgelaten, nadat de Iraakse premier Nouri al-Maliki drie rechterlijke uitspraken had genegeerd en sommige gijzelaars op sterven na dood waren.

Het was in die tijd dat mijn vrouw en ik in contact kwamen met Akbar Azizi in Kamp Ashraf. Of beter gezegd: hij kwam in contact met ons. Zijn eerste E-mails waren algemeen en hadden als titel "URGENT-URGENT" en "VERY URGENT". Maar al vrij snel begon hij E-mails aan ons persoonlijk te richten. Ruim twee jaar lang leefde hij mee met ons gezin en wij met hem. Samen met hem hebben we ons harte ingezet voor de bedreigde Ashraf bewoners en voor de onderdrukte bevolking in Iran. Soms boekten we succes, maar veel vaker botsten we op een muur van onverschilligheid. Het contact met Akbar Azizi bood ons een unieke mogelijkheid de Ashraf bewoners van binnenuit te leren kennen. We hebben veel aan hem te danken. Zonder hem hadden we nooit op Iran National TV een nieuwjaarsboodschap tot het Iraanse volk gericht. Zonder hem hadden Bep, Harm en Jaap nooit meegezongen in de videoclip "We stand by you". Zonder hem had Bep nooit een lied voor Shaghayegh gemaakt. Zonder hem had een voormalige Ashraf bewoner in Parijs nooit tegen haar gezegd: "I know you! I know you!"

Maryam Rajavi noemde Akbar Azizi "the brave son of the city of Rasht". Dapper was Akbar zeker. Hij verdedigde de verhuizing naar Camp Liberty en deed zijn uiterste best onze ongerustheid weg te nemen. Hij schreef een afscheidsbrief, "a temporary farewell", waarin hij uitlegde dat hij het te druk had om onze correspondentie voort te zetten. We concludeerden hieruit dat hij tot de eerste groep behoorde die naar Camp Liberty ging, maar dat niet wilde schrijven om ons niet ongerust te maken. Zijn afscheidsbrief was zo ontroerend dat ik die nooit meer zal vergeten.

We ontdekten al spoedig dat er alle reden voor ongerustheid was. De nieuwe VN-vertegenwoordiger, Martin Kobler, bleek uit heel ander hout gesneden dan zijn voorganger Ad Melkert. Op zaterdag 18 februari 2012 liet ik in een E-mail aan hem mijn grote zorg over de situatie in Camp Liberty blijken:

Honorable Mr. Kobler,

Yesterday 400 residents of Camp Ashraf moved to Camp Liberty near Baghdad. This is while none of the issues raised by the residents have been resolved. There are no guarantees that these Iranian asylum seekers will not be abused, kidnapped, tortured or killed in Camp Liberty. There is not even drinking water in Camp Liberty and still the UN is insisting that Camp Liberty is a proper place for the Ashraf residents to stay.

In the past I have visited several times a centre for asylum seekers in my home town in the Netherlands. The people there had not much privacy, but they were safe and all basic provisions were there. They also had freedom of movement and they were allowed to receive visitors.

Therefore in accordance with international standards I urge you to make sure that:

- 1. There will be no police in Camp Liberty. There is no need for a police presence since the camp is surrounded by Iraqi military bases and all entry points and exit points are under the control of Iraqi forces. The presence of police inside Camp Liberty has nothing to do with Iraqi sovereignty, it is instead a suppression factor which could cause a massacre.*
- 2. Camp Liberty will have basic provisions for drinking water, sanitation and recreation.*
- 3. Any involvement by the Iranian regime and members or representatives of Iranian regime embassy in Iraq in determining the fate of Ashraf residents will be categorically avoided.*
- 4. Freedom of movement of the Iranian asylum seekers in Camp Liberty will be safeguarded and they will be allowed to receive physicians, lawyers and visitors.*
- 5. If the aforementioned points are not satisfied, the asylum seekers in Camp Liberty will return to Camp Ashraf safely and the High Commissioner for Refugees will immediately start interviews and the verification process in Camp Ashraf.*

Aan geen van deze punten werd voldaan. Toch moesten steeds meer Ashraf bewoners naar Liberty verhuizen, totdat Camp Liberty propvol was en de bewoners een gemakkelijke schietschijf waren geworden. Het had een doorgangskamp moeten zijn, maar het werd een concentratiekamp. In de woorden van voormalig VN-functionaris Tahar Boumedra:

When Iraq was ready to start relocating the exiles to the new site at Camp Liberty in December 2011, I made several visits to inspect Camp Liberty, and told Kobler that it was not fit to accommodate 3,400 men and women. Kobler visited Camp Liberty and saw that I was right; yet when the Office of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) hired a consultant to assess the conditions at Camp Liberty, Kobler pressured him to certify that the camp met all required humanitarian standards, which we knew was far from the truth. After the consultant declined, Kobler issued a report that misled the international community and the exiles alike into believing the standards were being met so the transfer process could proceed.

He also had UNAMI staff take around 500 photographs at Camp Liberty, of which 20-30 of the least offensive were selected, and sent to the exiles' parent organization in Paris with the message that the new site would measure 40 square kilometers, reduced to 2.5 square kilometers. On that basis, the exiles agreed to move out of Camp Ashraf. In reality, the site at Camp Liberty measures 0.6 square kilometers and is surrounded by three-to four-meter concrete walls. It reminds me of the concentration camp I lived in as a child during Algeria's war of liberation.

Een werkgroep van de VN Mensenrechtenraad heeft in 2012 uitgesproken dat de voormalige Ashraf bewoners in Camp Liberty geen vrijheid hebben, maar daar als gedetineerden worden behandeld. Ondanks de Engelstalige naam "Camp Liberty" komen er bij mij allemaal Duitse woorden bovendrijven: Durchgangslager, Konzentrationslager, Vernichtungslager.

Akbar Azizi was dapper, maar niet naïef. Hij had geen enkel vertrouwen in de beloftes van de Iraakse regering, maar hij had nog wel vertrouwen in de internationale gemeenschap. Hij vertrouwde op de VN, de VS en de EU, maar kwam bedrogen uit. Een raketaanval maakte op zaterdag 9 februari een einde aan zijn leven samen met dat van zes andere Liberty bewoners. Deze afschuwelijke gebeurtenis laat zien wat er gebeurt als de internationale gemeenschap het laat afweten. Als “beschermden personen” niet beschermd worden. Als asielzoekers geen asiel krijgen. Als dictators ongestoord hun gang kunnen gaan. Ze laten zien wat er gebeurt als regeringen en internationale organen hun verantwoordelijkheid niet nemen en de “Responsibility to Protect” tot een aanfluiting maken. Dan sterven er mensen en worden families in rouw gedompeld.

We zijn hier in Nederland. Wat deed de Nederlandse regering? Of beter gezegd: Wat deed de Nederlandse regering allemaal niet?

Minister Verhagen vond het in mei 2009 niet nodig contact op te nemen met zijn Amerikaanse collega over de situatie in Kamp Ashraf. Dit ondanks het feit dat zijn partijgenote Corien Jonker in een rapport voor de Raad van Europa had aangegeven dat de Ashraf bewoners dringend internationale bescherming nodig hadden. DRINGEND! Hoe dringend dat was bleek toen eind juli 2009 Kamp Ashraf door Iraakse troepen werd aangevallen met onder meer 11 doden tot gevolg. Als ministers hun verantwoordelijkheid niet nemen, sterven er mensen en worden families in rouw gedompeld.

Op 1 maart 2012 riepen een achttal Europarlementariërs de Nederlandse regering op zieke en gewonde inwoners van Kamp Ashraf op te nemen. De regering weigerde. Is er dan geen enkel moreel besef meer? Na de weigering van de Nederlandse regering stierven er nog verscheidene zieken en gewonden in Ashraf en Liberty. Als ministers hun verantwoordelijkheid niet nemen, sterven er mensen en worden families in rouw gedompeld.

Na de aanval op Camp Liberty stelde Harry van Bommel onmiddellijk Kamervragen. Het duurde lang voordat ze beantwoord werden. In de beantwoording zelf ontbreekt elk gevoel van urgentie. De mensen in Camp Liberty zijn in levensgevaar! De Nederlandse regering moet nu in actie komen! Laat de Nederlandse regering met spoed 300 bewoners van Camp Liberty in Nederland opnemen en daarmee in de EU het goede voorbeeld geven. Hun asielprocedure kan dan in Nederland verder afgerond worden. Zo moeilijk is dat toch niet? Het enige dat nodig is, is politieke wil. Het enige dat nodig is, is dat ministers hun verantwoordelijkheid nemen en doen waartoe ze geroepen zijn. Laat de “Responsibility to Protect” niet langer een aanfluiting zijn!

Den Haag, 16 maart 2013

Albert Welleweerd